

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 10. aprila 2014(*)

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Svoboda ustanavljanja – Prosti pretok kapitala – Člena 63 PDEU in 65 PDEU – Davek od dohodkov pravnih oseb – Različno obravnavanje dividend, ki se izplačajo investicijskim skladom rezidentom ali nerezidentom – Izključitev davčne oprostitve – Neupravičena omejitev“

V zadevi C-190/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy (Poljska) z odločbo z dne 28. marca 2012, ki je prispela na Sodišče 23. aprila 2012, v postopku

Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company

proti

Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi A. Tizzano, predsednik senata, A. Borg Barthet, E. Levits (poročevalec), sodnika, M. Berger, sodnica, in S. Rodin, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. septembra 2013,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company M. Rudnicki, pravni svetovalec,
- za poljsko vlado B. Majczyna in M. Szpunar, skupaj z A. Kramarczyk, agenti,
- za nemško vlado T. Henze in K. Petersen, agenta,
- za špansko vlado A. Rubio González, agent,
- za francosko vlado G. de Bergues, J.-S. Pilczer in D. Colas, agenti,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z A. De Stefanom, avvocato dello Stato,
- za finsko vlado M. Pere, agentka,
- za Evropsko komisijo K. Herrmann in W. Roels, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. novembra 2013

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 49 PDEU, 63 PDEU in 65 PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med investicijskim skladom Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company s sedežem v Združenih državah in Dyrektor Izba Skarbowej w Bydgoszczu (direktor davčne uprave v Bydgoszczu, v nadaljevanju: Dyrektor), ker je zadnji zavrnil ugotovitev in vračilo preplačila akontacije davka od dohodkov pravnih oseb za leti 2005 in 2006, plačnega iz naslova obdavčenja dividend, ki so jih toženi stranki v postopku v glavni stvari izplačale kapitalske družbe s sedežem na poljskem ozemlju.

Pravni okvir

Poljsko pravo

3 Člen 6(1) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych) z dne 15. februarja 1992 (Dz. U. št. 54, postavka 654) je v različici, ki se uporabi za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari, torej med letoma 2005 in 2006 (v nadaljevanju: zakon o davku od dohodkov pravnih oseb), določal:

„Davka so oproščeni:

[...]

(10) investicijski skladi, ki delujejo na podlagi določb [zakona o investicijskih skladih (ustawy o funduszach inwestycyjnych) z dne 27. maja 2004 (Dz. U. št. 146, postavka 1546, v nadaljevanju: zakon o investicijskih skladih)].“

4 Člen 6(1) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb je bil spremenjen z zakonom o spremembah zakona o dohodnini, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in zakona o akontaciji davka od nekaterih dohodkov fizičnih oseb (ustawa – Zmiana ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczaśtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne) z dne 25. novembra 2010 (Dz. U. iz leta 2010, št. 226, postavka 1478). Ta določba, ki je začela veljati 1. januarja 2011, določa:

„Davka so oproščeni:

[...]

(10) investicijski skladi, ki delujejo na podlagi določb zakona [o investicijskih skladih];

(10a) kolektivni naložbeni podjetji s sedežem v državi članici Evropske unije, ki ni Republika Poljska, ali v drugi državi članici Evropskega gospodarskega prostora [EGP], če kumulativno izpolnjujejo te pogoje:

a) v državi članici, v kateri imajo sedež, so zavezani za plačilo davka od celote njihovih dohodkov, ne glede na njihov izvor,

- b) edini namen njihove dejavnosti je kolektivno vlaganje finančnih sredstev, zbranih z uporabo javnega ali nejavnega poziva za nakup njihovih vrednostnih papirjev, v prenosljive vrednostne papirje, instrumente denarnega trga in v druge premoženjske pravice,
- c) dejavnost opravljajo na podlagi dovoljenja organov, ki so pristojni za nadzor finančnega trga v državi članici njihovega sedeža [...],
- d) njihovo dejavnost neposredno nadzirajo organi, ki so pristojni za nadzor finančnega trga v državi članici sedeža teh podjetij,
- e) so imenovali depozitarja za hrambo svojih sredstev,
- f) upravljajo jih subjekti, ki imajo za opravljanje svoje dejavnosti dovoljenje organov, ki so pristojni za nadzor finančnega trga v državi članici, v katerih je sedež teh podjetij.“

5 člen 22 zakona o davku od dohodkov pravnih oseb določa:

„1. Dividende in drugi dohodki na podlagi udeležbe v dobičku pravnih oseb s sedežem na ozemlju [...] Poljske so brez poseganja v odstavek 2 obdavčeni po stopnji 19 % izplačanih dohodkov.

2. Obdavčenje dohodkov v smislu odstavka 1 oseb, navedenih v členu 3(2), se določi na 19 % dohodkov, razen če je v konvenciji o izogibanju dvojnega obdavčevanja, sklenjeni z državo, v kateri je sedež ali uprava davčnega zavezanca, določeno drugače.“

6 člen 1 zakona o investicijskih skladih, kakor je bil spremenjen, določa:

„Ta zakon določa pravila za ustanavljanje in delovanje investicijskih skladov s sedežem na ozemlju Republike Poljske ter pravila za delovanje tujih skladov in družb za upravljanje na ozemlju Republike Poljske.“

7 člen 2, točki 7 in 9, tega zakona določa:

„V tem zakonu:

[...]

(7) država članica pomeni državo, ki ni [Republika] Poljska in je članica Evropske unije;

[...]

(9) tuji sklad pomeni odprti investicijski sklad ali investicijsko družbo s sedežem v državi članici, ki opravlja svojo dejavnost v skladu z določenimi prava Skupnosti, ki urejajo kolektivne naložbe v vrednostne papirje;

[...]“

8 člen 3(1) tega zakona določa:

„Investicijski sklad je pravna oseba, katere dejavnost je namenjena izključno kolektivnemu vlaganju finančnih sredstev, zbranih z uporabo javnega ali nejavnega poziva za nakup njihovih vrednostnih papirjev, v prenosljive vrednostne papirje, instrumente denarnega trga in v druge premoženjske pravice, opredeljene z zakonom.“

Konvencija o izogibanju dvojnega obdavčevanja

9 člen 11 konvencije med vladama [Republike Poljske] in Združenih držav Amerike o izogibanju dvojnega obdavčevanja in preprečevanju davčnih utaj (Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o uniknięciu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu), ki je bila podpisana 8. oktobra 1974 v Washingtonu (Dz. U. iz leta 1976, št. 31, postavka 178, v nadaljevanju: konvencija o izogibanju dvojnega obdavčevanja), določa:

„1. Dividende, ki izvirajo iz države pogodbenice in ki se izplačajo rezidentu druge države pogodbenice, se obdavčijo v tej drugi državi.

2. Te dividende so lahko obdavčene tudi v državi pogodbenici, na ozemlju katere ima družba sedež, po pravu te države, vendar davek ne sme presežati:

a) 5 % bruto zneska dividend, če je prejemnik pravna oseba, ki ima vsaj 10 % delnic z glasovalno pravico družbe, ki izplačuje dividende;

b) 15 % bruto zneska dividend v vseh drugih primerih.

Ta odstavek se ne nanaša na obdavčitev pravnih oseb v zvezi z dobičkom, iz katerega se izplačujejo dividende.

[...]

Spor o glavni stvari in vprašnji za predhodno odločanje

10 Tožena stranka v postopku v glavni stvari, ki je investicijski sklad s sedežem v Združenih državah Amerike in katere dejavnost je med drugim vlaganje v delnice poljskih družb, je decembra 2010 zaprosila poljsko davčno upravo, naj ji vrne preplačilo akontacije davka od dohodkov pravnih oseb, odmerjenega po 15-odstotni stopnji od dividend, ki so ji jih izplačale te družbe s sedežem na Poljskem. Tožena stranka iz postopka v glavni stvari je menila, da je bila upravičena do vračila na podlagi člena 22(1) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb v povezavi s členom 11(2)(b) konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja.

11 Ta zahtevek je bil zavrnjen z odločbo z dne 2. maja 2011 z obrazložitvijo, da tožena stranka v postopku v glavni stvari kot investicijski sklad s sedežem v Združenih državah Amerike ne izpolnjuje pogojev za oprostitve iz člena 6(1), točka 10, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb.

12 Dyrektor je 6. oktobra 2011 izdal odločbo, s katero je potrdil navedeno odločbo, zato je tožena stranka v postopku v glavni stvari pri predložitvenem sodišču vložila tožbo v upravnem sporu, v kateri je zatrjevala, da določbe zakona o davku od dohodkov pravnih oseb uvajajo diskriminacijo med investicijskimi skladi s sedežem v tretjih državah in investicijskimi skladi s sedežem na Poljskem.

13 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali je treba glede na posebno naravo davčne oprostitve, ki jo določa zakon o davku od dohodkov pravnih oseb in ki naj bi pomenila popolno osebno oprostitve plačila davka od dohodkov pravnih oseb za investicijske sklade, ki izpolnjujejo zahteve iz zakona o investicijskih skladih, in glede na tesno povezanost določb zadnjenevedenega zakona in navedene oprostitve to določbo poljskega prava preužiti ne z vidika načela prostega pretoka kapitala, ampak z vidika načela svobode ustanavljanja.

14 Če je treba to preužitev izvesti glede na naēelo prostega pretoka kapitala, se predložitveno sodišēe sprašuje, ali zadevna zakonodaja iz postopka v glavni stvari pomeni neupraviēeno omejitev te svobošēine.

15 Predložitveno sodišēe se zlasti sprašuje, ali to, da sta naēin opravljanja dejavnosti in podroēje delovanja podobna, zadostuje za ugotovitev, da je investicijski sklad s sedežem na Poljskem primerljiv z investicijskim skladom s sedežem v Združenih državah, ēeprav se zahteve, ki jih pravo Unije doloēa glede ustanavljanja in delovanja teh skladov, razlikujejo od tistih, ki jih doloēa pravo tretje države, in se v tej državi ne uporabljajo.

16 Poleg tega predložitveno sodišēe meni, da bi bila lahko morebitna omejitev upraviēena z nujnostjo zagotavljanja uēinkovitosti davēnega nadzora zaradi osebne narave oprostitve in da bi bila tudi sorazmerna.

17 V teh okolišēinah je Wojewódzki Sēd Administracyjny w Bydgoszczy prekinilo odloēanje in Sodišēu v predhodno odloēanje predložilo ti vprašnji:

„1. Ali se ēlen [63 PDEU] uporabi pri preizkusu, ali sme država ēlanica uporabljati doloēbe nacionalnega prava, ki pravni položaj davēnih zavezancev razlikujejo tako, da v okviru splošne osebne oprostitve investicijskim skladom s sedežem v državi ēlanici [Unije] priznavajo oprostitve plaēila akontacije davka od dohodkov pravnih oseb od prejetih dividend, vendar take oprostitve ne doloēajo za investicijske sklade, ki so davēni rezidenti [Združenih držav]?

2. Ali je mogoēe šteti, da je razliēno obravnavanje skladov s sedežem v tretji državi in skladov s sedežem v državi ēlanici Unije, ki je v nacionalnem pravu doloēeno v zvezi z osebno oprostitvijo plaēila davka od dohodkov pravnih oseb, pravno utemeljeno glede na ēlen [65(1)(a) PDEU v povezavi s ēlenom 65(3) PDEU]?”

Predlog za ponovno odprtje ustnega postopka

18 Ustni postopek je bil konēan 6. novembra 2013 po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca.

19 Tožeēa stranka iz postopka v glavni stvari je z dopisom z dne 6. decembra 2013, ki je v sodno tajništvo Sodišēa prispel 9. decembra 2013, s sklicevanjem na ēlen 83 Poslovnika Sodišēa v bistvu predlagala ponovno odprtje ustnega postopka, pri ēemer je navajala novo dejstvo, ki naj bi bilo odloēilno za odloēitev Sodišēa. Ta stranka je navedla, da so jo davēni organi Združenih držav obvestili, da so poljski davēni organi zaēeli postopek izmenjave informacij v zvezi z zadevo, ki se nanaša nanjo in katere predmet je enak kot v zadevi iz postopka v glavni stvari.

20 Glede tega je treba opozoriti, da lahko Sodišēe na podlagi ēlena 83 svojega poslovnika po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti ēe meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, ali ēe stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odloēilno za odloēitev Sodišēa (glej sodbo z dne 18. julija 2013 v združenih zadevah Vodafone Omnitel in drugi, od C?228/12 do C?232/12 in od C?254/12 do C?258/12, toēka 26).

21 Sodišēe v obravnavani zadevi po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da ima na voljo vse potrebne elemente za odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišēe, in da novo dejstvo, ki ga je navedla tožeēa stranka iz postopka v glavni stvari, ni odloēilno za odloēitev Sodišēa.

22 Zato se predlogu tožeēe stranke iz postopka v glavni stvari za ponovno odprtje ustnega

postopka ne ugotovi.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

23 Predložitveno sodišče želi s prvim vprašanjem izvedeti, ali se člen 63 PDEU uporabi v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem na podlagi davčne zakonodaje države članice dividende, ki jih družbe s sedežem v navedeni državi članici izplačajo investicijskemu skladu s sedežem v tretji državi, niso predmet davčne oprostitve, medtem ko so investicijski skladi s sedežem v navedeni državi članici upravičeni do te oprostitve.

24 Samo poljska vlada meni, da je treba to nacionalno ureditev presoati ne z vidika prostega pretoka kapitala, ampak z vidika svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev. Po mnenju te vlade namen osebne oprostitve iz postopka v glavni stvari, ki se uporablja za celoto dohodkov nekaterih gospodarskih subjektov ne glede na vrsto opravljenih poslov, ni uvesti razlikovalno merilo, ki bi temeljilo na kraju sedeža ali stalnega prebivališča, ampak spodbuditi potrošnike k uporabi storitev investicijskih skladov, ki svojo dejavnost opravljajo v natančno določenem pravnem okviru. Poleg tega naj bi dejavnost investicijskih skladov pomenila storitev finančnega posredništva ali upravljanja portfelja sredstev v smislu členov 49 PDEU ali 56 PDEU.

25 Glede tega iz sodne prakse Sodišča izhaja, da za davčno obravnavo dividend lahko veljata člen 49 PDEU o svobodi ustanavljanja in člen 63 PDEU o prostem pretoku kapitala in da je treba za ugotovitev, ali se za neko nacionalno zakonodajo uporablja ena ali druga svoboščina o prostem pretoku, upoštevati predmet zadevne zakonodaje (glej v tem smislu sodbo z dne 13. novembra 2012 v zadevi *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, točki 89 in 90 ter navedena sodna praksa).

26 Natančneje, na področje uporabe svobode ustanavljanja spada nacionalna zakonodaja, ki se uporablja samo za udeležbo, ki omogoča odločilno vplivanje na odločitve družbe in odločanje o njenih dejavnostih (glej zgoraj navedeno sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, točka 91 in navedena sodna praksa).

27 Zato se glede dividend, ki izvirajo iz tretje države, kadar je iz predmeta take nacionalne zakonodaje razvidno, da se ta uporablja samo za udeležbe, ki omogočajo odločilno vplivanje na odločitve zadevne družbe in odločanje njene dejavnosti, ni mogoče sklicevati niti na člen 49 PDEU niti na člen 63 PDEU (glej zgoraj navedeno sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, točka 98).

28 Nasprotno pa je treba nacionalne določbe, ki se uporabljajo za udeležbo, opravljeno izključno kot denarno naložbo brez namena vplivati na upravljanje in nadzor podjetja, preužiti izključno glede na prosti pretok kapitala (glej zgoraj navedeno sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, točka 92).

29 V okoliščinah, ki se nanašajo na davčno obravnavanje dividend, ki izvirajo iz tretje države, je treba šteti, da preužitev predmeta nacionalne zakonodaje zadostuje za presojo, ali davčno obravnavanje dividend, ki izvirajo iz tretje države, spada na področje določb Pogodbe DEU o prostem pretoku kapitala (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, točka 96).

30 Glede tega je Sodišče pojasnilo, da je treba nacionalno ureditev v zvezi z davčnim obravnavanjem dividend iz tretjih držav, ki se ne uporablja izključno za položaje, v katerih

obvladujo?a družba izvršuje odlo?ilen vpliv nad družbo, ki razdeljuje dividende, preu?iti glede na ?len 63 PDEU. Družba s sedežem v državi ?lanici se lahko torej ne glede na obseg udeležbe, ki jo ima v družbi razdeljevalki dividend, ustanovljeni v tretji državi, sklicuje na to dolo?bo, da bi izpodbijala zakonitost te ureditve (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, to?ka 99).

31 Vendar je treba prepre?iti, da bi razlaga ?lena 63(1) PDEU v zvezi z odnosi s tretjimi državami omogo?ala, da bi jo izkoristili gospodarski subjekti, ki ne spadajo v krajevno podro?je uporabe svobode ustanavljanja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo *Test Claimants in the FII Group Litigation*, to?ka 100).

32 Kot je navedel generalni pravobranilec v to?ki 21 sklepnih predlogov, pa je to presojo glede dav?nega obravnavanja dividend, ki jih izpla?a družba iz tretje države osebi, ki ima sedež ali stalno prebivališ?e v državi ?lanici, mogo?e uporabiti tudi za položaj, v katerem dividende izpla?a družba s sedežem v državi ?lanici svojemu delni?arju, ki ima sedež ali stalno prebivališ?e v tretji državi, kot je to v postopku v glavni stvari.

33 Po eni strani namre? oprostitev iz postopka v glavni stvari, ki je dolo?ena v ?lenu 6(1) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ne uvaja razlikovanja glede na vrsto udeležbe, ki je podlaga za dividende, izpla?ane investicijskemu skladu. Po drugi strani nevarnost, da bi to oprostitev izkoristil gospodarski subjekt, ki ne spada v krajevno podro?je uporabe svobode ustanavljanja, ne obstaja, ker se dav?na zakonodaja iz postopka v glavni stvari nanaša na dav?no obravnavanje dividend in ne zadeva pogojev za dostop subjektov iz tretjih držav na nacionalni trg.

34 Te ugotovitve ne omajajo trditve, ki jih je podala zlasti poljska vlada in na katere je opozorjeno v to?ki 24 te sodbe, ker za ugotovitev, ali ta zakonodaja spada na podro?je uporabe ?lena 63 PDEU, ni treba preu?iti niti narave oprostitve, ki je dolo?ena v navedeni zakonodaji, niti vrste dejavnosti investicijskih skladov, ampak obliko udeležbe investicijskih skladov v družbah rezidentkah.

35 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da se ?len 63 PDEU o prostem pretoku kapitala uporabi v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem na podlagi nacionalne dav?ne zakonodaje dividende, ki jih družbe s sedežem v državi ?lanici izpla?ajo investicijskemu skladu s sedežem v tretji državi, niso predmet dav?ne oprostitve, medtem ko so investicijski skladi s sedežem v navedeni državi ?lanici upravi?eni do te oprostitve.

Drugo vprašanje

36 Predložitveno sodiš?e želi z drugim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba ?lena 63 PDEU in 65 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta dav?ni zakonodaji države ?lanice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere dividende, ki jih družbe s sedežem v navedeni državi ?lanici izpla?ajo investicijskemu skladu v tretji državi, niso upravi?ene do dav?ne oprostitve.

37 Natan?neje, v skladu z zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb, ki se uporabi za dejansko stanje v sporu o glavni stvari, in sicer v razli?ici, veljavni v letih 2005 in 2006 ter do januarja 2011, so bile dividende, ki jih je družba rezidentka izpla?ala investicijskemu skladu s sedežem v tretji državi, obremenjene z dav?nim odtegljajem, na?elno po stopnji 19 %, razen ?e se je uporabila druga stopnja na podlagi konvencije o izogibanju dvojnega obdav?evanja, medtem ko so bile take dividende oproš?ene, kadar so bile izpla?ane investicijskemu skladu rezidentu, ?e je tak sklad tudi izpolnjeval pogoje, dolo?ene v zakonu o investicijskih skladih.

Obstoj omejitve prostega pretoka kapitala

38 Najprej je treba opozoriti, da ?eprav sodijo neposredni davki v pristojnost držav ?lanic, jo morajo te izvrševati ob spoštovanju prava Unije (sodba z dne 10. maja 2012 v združenih zadevah Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C?338/11 do C?347/11, to?ka 14 in navedena sodna praksa).

39 Glede tega iz ustaljene sodne prakse Sodiš?a izhaja, da ukrepi, ki so s ?lenom 63(1) PDEU prepovedani, ker omejujejo pretok kapitala, obsegajo vse take ukrepe, ki bi lahko odvrta?ali nerezidente od naložb v državi ?lanici ali bi lahko odvrta?ali rezidente te države ?lanice od naložb v drugih državah (sodbi z dne 18. decembra 2007 v zadevi A, C?101/05, ZOdl., str. I?11531, to?ka 40, in z dne 10. februarja 2011 v združenih zadevah Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, C?436/08 in C?437/08, ZOdl., str. I?305, to?ka 50, ter zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi, to?ka 15).

40 V obravnavani zadevi je bila dav?na oprostitvev, ki je dolo?ena v dav?ni zakonodaji iz postopka v glavni stvari, odobrena samo investicijskim skladom, ki opravljajo dejavnost v skladu z dolo?bami zakona o investicijskih skladih.

41 Iz predložitvene odlo?be je razvidno tudi, da so v skladu z nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari investicijski skladi do oprostitve upravi?eni le, ?e je njihov sedež na poljskem ozemlju. Zato za dividende, ki so izpla?ane investicijskim skladom nerezidentom, samo zaradi kraja sedeža teh skladov ne more veljati oprostitvev dav?nega odtegljaja, tudi ?e bi bile te dividende eventualno lahko obdav?ene po znižani stopnji na podlagi konvencije o izogibanju dvojnega obdav?evanja.

42 Taka razlika pri dav?nem obravnavanju dividend med investicijskimi skladi rezidenti in investicijskimi skladi nerezidenti pa bi lahko odvrnila, prvi?, investicijske sklade s sedežem v tretji državi od naložb v družbe s sedežem na Poljskem in, drugi?, vlagatelje rezidente v tej državi ?lanici od nakupa enot premoženja v investicijskih skladih nerezidentih (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Santander Asset Management SGIIC in drugi, to?ka 17).

43 Zato nacionalna zakonodaja, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, lahko povzro?i omejitev prostega pretoka kapitala, ki je na?eloma prepovedana s ?lenom 63 PDEU.

44 Kljub temu je treba preu?iti, ali je ta omejitev glede na dolo?be Pogodbe lahko upravi?ena.

Uporaba ?lena 64(1) PDEU

45 V skladu s ?lenom 64(1) PDEU ?len 63 PDEU ne posega v uporabo tistih omejitev za tretje države, ki so veljale po nacionalnem pravu ali pravu Unije na dan 31. decembra 1993 in so bile sprejete glede pretoka kapitala v tretje države ali iz njih, nanašajo pa se na neposredne naložbe, tudi naložbe v nepremi?nine, ustanavljanje, opravljanje finan?nih storitev ali na sprejem vrednostnih papirjev na trge kapitala.

46 Glede tega sta poljska in nemška vlada v stališ?ih in na obravnavi zatrjevali, prvi?, da je nacionalna dolo?ba iz postopka v glavni stvari, ki dolo?a obdav?enje dividend, ki jih poljske družbe izpla?ajo investicijskim skladom nerezidentom, veljala že pred 31. decembrom 1993, pri ?emer pogoji tega obdav?enja niso bili naknadno spremenjeni, in drugi?, da ker se je to obdav?evanje uporabljalo brez razlik, torej ne glede na število delnic v poljskih družbah, pretok kapitala iz postopka v glavni stvari prav tako lahko spada pod pojem „neposredne naložbe“, kot je pojasnjen v sodni praksi Sodiš?a. Zadevna omejitev naj bi se vsekakor nanašala na opravljanje finan?nih storitev.

47 V zvezi s ?asovnim merilom, dolo?enim v ?lenu 64(1) PDEU, iz ustaljene sodne prakse Sodiš?a izhaja, da ?eprav je na?eloma naloga nacionalnega sodiš?a, da opredeli vsebino zakonodaje, ki je veljala na dan, ki ga dolo?a akt Unije, je naloga Sodiš?a, da poda elemente za razlago pojma prava Unije, na katerega se je mogo?e sklicevati pri uporabi odstopanja, dolo?enega v tem pravu, glede nacionalne zakonodaje, ki je „veljala“ na dolo?en dan (glej v tem smislu sodbo z dne 12. decembra 2006 v zadevi Test Claimants in the FII Group Litigation, C?446/04, ZOdl., str. I?11753, to?ka 191).

48 V tem okviru je Sodiš?e že razsodilo, da vsak nacionalni ukrep, ki je bil sprejet po tako dolo?enem datumu, ni samo zaradi tega samodejno izklju?en iz odstopanja, ki je bilo uvedeno z zadevnim aktom Unije. Za dolo?bo, ki je v bistvu enaka kot v prejšnji zakonodaji ali ki samo zmanjšuje ali odstranjuje oviro za izvrševanje pravic in svoboš?in po pravu Unije, ki je bila dolo?ena v prejšnji zakonodaji, namre? odstopanje velja. Nasprotno pa zakonodaje, ki temelji na druga?ni logiki od prejšnje in uvaja nove postopke, ni mogo?e izena?iti z zakonodajo, ki je veljala na dan, dolo?en v zadevnem aktu Unije (glej zgoraj navedeno sodbo Test Claimants in the FII Group Litigation z dne 12. decembra 2006, to?ka 192, in sodbo z dne 24. maja 2007 v zadevi Holböck, C?157/05, ZOdl., str. I?4051, to?ka 41).

49 Glede tega je iz stališ? Komisije razvidno, ?esar poljska vlada ne izpodbija, da je bila dav?na oprostitvev iz ?lena 6(1), to?ka 10, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb uvedena z zakonom z dne 28. avgusta 1997.

50 Zato, kot je navedel generalni pravobranilec v to?ki 57 sklepnih predlogov, pred 31. decembrom 1993 ni veljala omejitev v smislu dolo?b Pogodbe o prostem pretoku kapitala, ki bi bila ohranjena po tem datumu.

51 Na dan 31. decembra 1993 se je namre? za dividende, ki so jih poljske družbe izpla?ale nereziden?nim subjektom, bodisi uporabil enak dav?ni odtegljaj kot za dividende, ki so bile izpla?ane subjektom s sedežem na Poljskem, bodisi so bile obdav?ene po nižji stopnji na podlagi katere od konvencij o izogibanju dvojnega obdav?evanja med Republiko Poljsko in zadevno državo. Omejitev je bila prvi? uvedena z zakonom z dne 28. avgusta 1997, omenjenim v to?ki 49 te sodbe, ker je bilo z njim dolo?eno razli?no obravnavanje med investicijskimi skladi rezidenti in investicijskimi skladi nerezidenti, tako da so bili prvi oproš?eni dav?nega odtegljaja in upravnih postopkov v zvezi s pla?ilom akontacije davka od prejetih dividend.

52 Zato nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari ni mogo?e obravnavati kot omejitev, ki je veljala na dan 31. decembra 1993, saj je bil konstitutivni element omejitve prostega pretoka kapitala, torej dav?na oprostitvev iz ?lena 6(1), to?ka 10, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, uveden naknadno, s ?imer se je v smislu sodne prakse, navedene v to?ki 48 te sodbe, odstopilo od logike prejšnje zakonodaje in uvedlo nov postopek.

53 Ker ?asovno merilo ni izpolnjeno in ker morata biti obe merili iz ?lena 64(1) PDEU, ?asovno in vsebinsko, izpolnjeni kumulativno, se ta ?len za zadevo iz postopka v glavni stvari ne uporabi, ne da bi bilo treba preu?iti, ali je izpolnjeno vsebinsko merilo.

Upravi?enost omejitve

54 V skladu s ?lenom 65(1)(a) PDEU dolo?be ?lena 63 PDEU ne posegajo v pravice držav ?lanic, da uporabljajo ustrezne predpise svojega dav?nega prava, v katerih so razli?no obravnavani dav?ni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na prebivališ?e ali kraj, v katerem je naložen njihov kapital.

55 To določbo je glede na to, da pomeni izjemo od temeljnega načela prostega pretoka kapitala, treba razlagati ozko. Zato je ni mogoče razlagati tako, da bi bila vsaka davčna zakonodaja, ki razlikno obravnava davčne zavezance glede na kraj prebivališča ali glede na državo članico, v katero vlagajo svoj kapital, avtomatično v skladu s Pogodbo (glej sodbi z dne 11. septembra 2008 v zadevi Eckelkamp in drugi, C-11/07, ZOdl., str. I-6845, točka 57, in z dne 22. aprila 2010 v zadevi Mattner, C-510/08, ZOdl., str. I-3553, točka 32, ter zgoraj navedeno sodbo Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 56).

56 Izjema iz te določbe je namreč omejena s členom 65(3) PDEU, ki določa, da nacionalne določbe iz odstavka 1 tega člena „ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala in plačil iz člena 63“ (glej zgoraj navedeno sodbo Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 57).

57 Razlike v obravnavanju, ki so dovoljene s členom 65(1)(a) PDEU, je torej treba razlikovati od diskriminacije, prepovedane z odstavkom 3 tega člena. Iz ustaljene sodne prakse pa izhaja, da je za to, da bi bilo nacionalno davčno ureditev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, mogoče šteti za združljivo z določbami Pogodbe o prostem pretoku kapitala, potrebno, da se razlikno obravnavanje, ki ga določa, nanaša na položaje, ki objektivno niso primerljivi, ali pa mora biti upravičeno z nujnim razlogom v splošnem interesu (glej zgoraj navedeno sodbo Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 58 in navedena sodna praksa).

Objektivna primerljivost položajev

58 V zvezi z vprašanjem primerljivosti je treba na prvem mestu pojasniti, da je z vidika davčnega pravila, kot je to iz postopka v glavni stvari, katerega namen je neoddavčenje dobičkov, ki jih izplačajo družbe rezidentke, položaj investicijskega sklada, ki je upravičen do teh dobičkov in je rezident, primerljiv s položajem investicijskega sklada, ki je upravičen do teh dobičkov in ni rezident, ker je v obeh primerih ustvarjeni dobiček na celoma lahko predmet ekonomskega dvojnega obdavčevanja ali verižnega obdavčevanja (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Test Claimants in the FII Group Litigation z dne 12. decembra 2006, točka 62, in Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 113; sodbo z dne 20. oktobra 2011 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-284/09, ZOdl., str. I-9879, točka 56, in zgoraj navedeno sodbo Santander Asset Management SGIIC in drugi, točka 42 in navedena sodna praksa).

59 Ker pa že samo izvajanje davčne pristojnosti zadevne države članice neodvisno od kakršnega koli obdavčevanja v tretji državi povzroči nevarnost verižnega obdavčevanja ali ekonomskega dvojnega obdavčevanja, člen 63 PDEU državi, ki določi davčno oprostitev za dividende, ki jih gospodarskim subjektom rezidentom izplačajo družbe rezidentke, nalaga, naj enakovredno obravnava dividende, ki so izplačane gospodarskim subjektom s sedežem v tretji državi (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe Test Claimants in the FII Group Litigation z dne 12. decembra 2006, točka 72; Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 60, in Komisija proti Nemčiji, točka 57).

60 Toda nacionalna davčna zakonodaja iz postopka v glavni stvari ne določa take enakovredne obravnave. Namreč, čeprav je s to zakonodajo preprečeno ekonomsko dvojno obdavčevanje dividend nacionalnega izvora, ki jih prejmejo investicijski skladi rezidenti, s tem da se položaj udeležencev v teh skladih izenači s položajem posameznih vlagateljev, se z njo ne odpravlja ali vsaj omili dvojno obdavčevanje, katerega predmet je lahko investicijski sklad nerezident, ko so mu izplačane te dividende.

61 Na drugem mestu je treba opozoriti, da je treba pri presoji, ali so položaji, ki se obravnavajo razlikno, objektivno primerljivi, upoštevati samo razlikovalna merila za obdavčenje razdeljenih

dobičkov, ki so določena z nacionalno davčno zakonodajo iz postopka v glavni stvari (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Santander Asset Management SGIIC in drugi, točka 28).

62 Glede tega ni sporno, da edino razlikovalno merilo v davčni zakonodaji iz postopka v glavni stvari temelji na kraju sedeža investicijskih skladov, saj lahko zgolj za investicijske sklade, ki imajo sedež na Poljskem, velja oprostitev davčnega odtegljaja glede dividend, ki so jim izplačane. Davčna oprostitev, do katere so upravičeni investicijski skladi rezidenti, namreč ni pogojena z obdavčitvijo dobička, ki se razdeli imetnikom enot premoženja.

63 Glede na to razlikovalno merilo je treba presojo primerljivosti položajev izvršiti le na ravni nosilcev naložb, ker zadevna zakonodaja ne upošteva davčnega položaja imetnikov enot premoženja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Santander Asset Management SGIIC in drugi, točke 32, 39 in 41).

64 Zato trditve nemške vlade, da se lahko uinki omejitve na splošno nevtralizirajo, kadar lahko vlagatelj v državi stalnega prebivališča od osebnega davčnega dolga odbije davek, ki ga mora pri viru plačati investicijski sklad nerezident, ali ta davek odšteje pri določenju davčne osnove v državi stalnega prebivališča, ni mogoče sprejeti.

65 Na tretjem mestu, iz predložitvene odločbe, stališča poljske, nemške, španske, francoske, italijanske in finske vlade ter stališča Komisije je razvidno, da položaj investicijskih skladov s sedežem v tretji državi ni primerljiv s položajem investicijskih skladov s sedežem na Poljskem, za katere velja zakon o investicijskih skladih, ali celo s položajem investicijskih skladov s sedežem v drugi državi članici.

66 Natančneje, razlika med investicijskimi skladi s sedežem v Združenih državah in investicijskimi skladi s sedežem v državah članicah Unije naj bi bila v bistvu ta, da za zadnje navedene sklade velja enotna ureditev glede ustanovitve in delovanja evropskih investicijskih skladov, in sicer Direktiva Sveta z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (85/611/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 139), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 263, v nadaljevanju: Direktiva KNPVP), katere zahteve naj bi bile v bistvu povzete v zakonu o investicijskih skladih. Ker naj bi bili do oprostitve iz zakona o davku od dohodkov pravnih oseb lahko upravičeni samo investicijski skladi, ki spoštujejo te zahteve, naj bi bili investicijski skladi nerezidenti, za katere ne velja Direktiva KNPVP, posledično v položaju, ki je pravno in dejansko bistveno drugačen od položaja investicijskih skladov s sedežem v državah članicah Unije.

67 Vendar s samo okoliščino, da investicijski skladi nerezidenti niso del enotnega regulativnega okvira Unije, uvedenega z Direktivo KNPVP o ureditvi pogojev ustanavljanja in delovanja investicijskih skladov znotraj Unije, kakor je bila prenesena v nacionalno pravo s poljskim zakonom o investicijskih skladih, ni mogoče dokazati, da sta položaja teh skladov različna. Ker se namreč Direktiva KNPVP ne uporablja za investicijske sklade s sedežem v tretjih državah, saj so ti skladi zunaj področja uporabe prava Unije, bi zahteva, da so ti urejeni enako kot investicijski skladi rezidenti, prostemu pretoku kapitala odvzela ves smisel.

68 Vsekakor, kot je navedel generalni pravobranilec v točkah 37 in 38 sklepnih predlogov in kot je že bilo ugotovljeno v točki 62 te sodbe, ker glavno merilo v nacionalni davčni zakonodaji iz postopka v glavni stvari temelji na kraju sedeža investicijskih skladov, saj davčna oprostitev velja zgolj za investicijske sklade, ki imajo sedež na Poljskem, bi bila v zadevi iz postopka v glavni stvari primerjava med regulativnim okvirom za ureditev skladov s sedežem v tretji državi in enotnim regulativnim okvirom, ki se uporablja znotraj Unije, neupoštevna, ker ni del ureditve, ki se uporabi

in ki je sporna v tej zadevi.

69 Ob upoštevanju navedenega so investicijski skladi nerezidenti glede davčne zakonodaje države članice, kot je zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, v katerem se kot glavno razlikovalno merilo uporablja kraj sedeža investicijskih skladov, zaradi česar se od dividend, ki jih tem skladom izplačajo poljske družbe, odtegne davčni odtegljaj ali pa ne, v objektivno primerljivem položaju kot investicijski skladi s sedežem na poljskem ozemlju.

70 Po tej ugotovitvi je treba preveriti še, ali je omejitev iz nacionalne ureditve, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, utemeljena z nujnimi razlogi v splošnem interesu (glej zgoraj navedeno sodbo Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 63 in navedena sodna praksa).

Obstoj nujnega razloga v splošnem interesu

– Nujnost zagotavljanja učinkovitosti davčnega nadzora

71 V skladu z ustaljeno sodno prakso velja, da je nujnost zagotavljanja učinkovitosti davčnega nadzora nujen razlog v splošnem interesu, ki lahko upraviči omejitev izvrševanja s Pogodbo zagotovljenih temeljnih svoboščin (sodba z dne 6. oktobra 2011 v zadevi Komisija proti Portugalski, C-493/09, ZOdl., str. I-9247, točka 42 in navedena sodna praksa).

72 Glede tega je treba ugotoviti, da – kot je razvidno iz predložitvene odločbe in kot so v okviru stališča, ki so bila predložena Sodišču, trdile vse vlade in Komisija – ob neobstoju skupnega pravnega okvira na področju upravnega sodelovanja s tretjimi državami, kakršen je znotraj Unije Direktiva Sveta 77/799/EGS z dne 19. decembra 1977 o medsebojni pomoči pristojnih organov držav članic na področju neposredne obdavčitve (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 63), poljska davčna uprava ne bi mogla preveriti, ali neki investicijski sklad nerezident izpolnjuje posebne pogoje, ki so določeni s poljsko zakonodajo, ter preučiti obsega in učinkovitosti nadzora nad tem skladom glede na mehanizme okrepljenega sodelovanja, ki so znotraj Unije določeni z Direktivo KNPVP.

73 Vendar je treba v zvezi s trditvijo glede neobstoja pravnega instrumenta, na podlagi katerega bi lahko poljski davčni organi preverili dokaze in informacije, ki bi jih predložili investicijski skladi s sedežem v Združenih državah zaradi dokazovanja, da je njihova narava primerljiva z investicijskimi skladi s sedežem na Poljskem ali v drugi državi članici, v uvodu pojasniti, da je mehanizem izmenjave informacij med državami članicami, uveden z Direktivo KNPVP, del sistema sodelovanja, ki je bil uveden med njihovimi organi, pristojnimi za izdajo dovoljenj in nadzor nad investicijskimi skladi, zaradi zagotovitve izpolnjevanja njihove naloge, katere obseg je pojasnjen v členu 50(5) te direktive.

74 V skladu z zgoraj navedenim členom pristojni organi, ki prejmejo zaupne podatke, te lahko uporabijo le pri izvrševanju svojih dolžnosti, in sicer bodisi za preverjanje, ali so izpolnjeni pogoji, ki urejajo začetek KNPVP ali podjetij, ki prispevajo k poslovni dejavnosti, in omogočijo spremljanje izvajanja tega poslovanja, upravnih in računovodskih postopkov ter mehanizmov notranjega nadzora, bodisi pri izrekanju kazni, bodisi v okviru upravnih pritožb proti odločbam pristojnih organov, bodisi v sodnih postopkih, uvedenih po členu 51(2) Direktive KNPVP.

75 Poleg tega je v drugih določbah Direktive KNPVP, ki se nanašajo na ta sistem izmenjave informacij, poudarjena nujnost varovanja poklicne skrivnosti v tem okviru.

76 Iz člena 50(5) Direktive KNPVP in iz njene splošne sistematike izhaja, da je ta sistem izmenjave informacij del sistema nadzora, ki je bil uveden s to direktivo. Zato se ta oblika

sodelovanja, ki je določena med državami članicami, ne nanaša na davčno področje, ampak samo na dejavnost investicijskih skladov na področju KNPVP.

77 Direktiva KNPVP zato poljski davčni upravi ne more podeliti pristojnosti, da uvede nadzor ali zahteva njegovo uvedbo zaradi preverjanja, ali investicijski skladi izpolnjujejo zahteve, ki so določene zanje v zakonu o investicijskih skladih, saj je ta pristojnost pridržana organom nadzora, ki jih za to pooblašča navedena direktiva.

78 Na podlagi Direktive KNPVP prav tako organ nadzora v eni državi članici z organom nadzora v državi članici obdavčitve ne more izmenjevati informacij, ki so pridobljene po opravljenem nadzoru s strani prvega organa nad investicijskimi skladi s sedežem na njegovem ozemlju, da bi omogočil organu nadzora v državi članici obdavčitve, da te informacije posreduje nacionalnim davčnim organom.

79 Na podlagi zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da to, da sistema izmenjave informacij, ki je bil uveden z Direktivo KNPVP, ni mogoče uporabiti za investicijske sklade nerezidente, ne more upravičiti omejitev iz postopka v glavni stvari.

80 Poleg tega, z izključitvijo investicijskih skladov nerezidentov iz davčne oprostitve zgolj zato, ker imajo sedež v tretji državi, nacionalna davčna zakonodaja iz postopka v glavni stvari tem davčnim zavezancem ne omogoča, da dokažejo, da izpolnjujejo zahteve, ki so enakovredne zahtevam iz zakona o investicijskih skladih.

81 V skladu s sodno prakso Sodišča res velja, da v odnosih med državami članicami Unije ni mogoče *a priori* izključiti možnosti, da davčni zavezanec predloži primerna dokazila, na podlagi katerih bi davčni organi države članice obdavčitve lahko jasno in natančno preverili, ali v državi, katere rezident je, izpolnjuje zahteve, ki so enakovredne zahtevam, določenim v zadevni nacionalni zakonodaji (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi A, točka 59, in Komisija proti Portugalski, točka 46).

82 Vendar te sodne prakse ni mogoče v celoti prenesti na pretok kapitala med državami članicami in tretjimi državami, saj se tak pretok dogaja v drugačnih pravnih okoliščinah (zgoraj navedena sodba A, točka 60; sodba z dne 19. novembra 2009 v zadevi Komisija proti Italiji, C-540/07, ZOdl., str. I-10983, točka 69; sodba z dne 28. oktobra 2010 v zadevi Établissements Rimbaud, C-772/09, ZOdl., str. I-10659, točka 40, in zgoraj navedena sodba Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 65).

83 Treba je namreč navesti, da okvir sodelovanja med pristojnimi organi držav članic, ki je bil določen z Direktivo 77/799, ne obstaja med njimi in pristojnimi organi tretjih držav, če te niso sklenile dogovora o medsebojni pomoči (zgoraj navedene sodbe Komisija proti Italiji, točka 70; Établissements Rimbaud, točka 41, in Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 66).

84 Na podlagi zgornjih preudarkov je utemeljitev, ki se nanaša na nujnost zagotavljanja učinkovitosti davčnega nadzora, mogoče sprejeti samo, če je dodelitev davčne ugodnosti v ureditvi države članice odvisna od pogojev, katerih izpolnjevanje se lahko preveri le s pridobitvijo podatkov od pristojnih organov tretje države, in če se pridobitev podatkov iz te države izkaže za nemogočo, ker za to tretjo državo ne obstaja pogodbeni obveznost, da mora predložiti podatke (zgoraj navedena sodba Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 67 in navedena sodna praksa).

85 Vendar drugače kot v zadevah, v katerih so bile izdane zgoraj v točki 82 omenjene sodbe, v okviru katerih ni obstajala pogodbeni obveznost zadevnih tretjih držav za predložitev informacij,

tako da je Sodišče izključilo možnost, da bi davčni zavezanec sam predložil potrebna dokazila za pravilno določitev zadevnih davkov, v obravnavani zadevi obstaja regulativni okvir medsebojne upravne pomoči med Republiko Poljsko in Združenimi državami Amerike, na podlagi katerega je mogoča izmenjava informacij, ki so potrebne za uporabo davčne zakonodaje.

86 Natančneje, ta okvir sodelovanja izhaja iz člena 23 konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja in iz člena 4 Konvencije Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) in Sveta Evrope o medsebojni upravni pomoči pri davčnih zadevah, podpisane 25. januarja 1988 v Strasbourgu.

87 Zato ob upoštevanju obstoja teh pogodbenih obveznosti med Republiko Poljsko in Združenimi državami Amerike, s katerimi je bil uveden skupni pravni okvir sodelovanja in so bili določeni mehanizmi izmenjave informacij med zadevnimi nacionalnimi organi, ni mogoče *a priori* izključiti tega, da so investicijski skladi s sedežem v Združenih državah Amerike lahko zavezani predložiti primerna dokazila, na podlagi katerih bodo poljski davčni organi ob sodelovanju pristojnih organov v Združenih državah Amerike lahko preverili, ali dejavnost opravljajo pod pogoji, ki so enakovredni pogojem, ki se uporabljajo za investicijske sklade s sedežem na ozemlju Unije.

88 Vendar mora predložitveno sodišče preučiti, ali pogodbene obveznosti med Republiko Poljsko in Združenimi državami Amerike, s katerimi je bil uveden skupni pravni okvir sodelovanja in so bili določeni mehanizmi izmenjave informacij med zadevnimi nacionalnimi organi, dejansko lahko omogočijo poljskim davčnim organom, da po potrebi preverijo informacije, ki jih predložijo investicijski skladi s sedežem v Združenih državah Amerike ter ki se nanašajo na pogoje ustanovitve in opravljanja dejavnosti teh skladov, da bi ugotovili, ali delujejo v regulativnem okviru, ki je enakovreden regulativnemu okviru Unije.

– Nujnost ohranitve koherentnosti davčnega sistema

89 Poljska vlada v utemeljitev trditve, da je omejitev, ki jo pomeni nacionalna davčna zakonodaja iz postopka v glavni stvari, upravičena z nujnostjo ohranitve koherentnosti davčnega sistema, navaja, da je v tej zakonodaji določena oprostitvev tesno povezana z obdavčenjem izplačil skladov svojim udeležencem. Zaradi koherentnosti davčnega sistema naj bi bilo potrebno zagotoviti enotno in uinkovito obdavčenje dohodkov določenega davčnega zavezanca – ne glede na državo članico, v kateri so bili prejeti – pri katerem bi se upošteval znesek davkov, plačanih v drugih državah članicah.

90 Poleg tega, nemška vlada trdi, da bi bilo treba v položajih, ki vključujejo tretje države, zlasti kadar gre za investicijske sklade, pojem davčne koherentnosti razširiti in različne faze obdavčenja presojati skupaj ob predpostavki, da se dividende izplačajo imetnikom enot premoženja s sedežem ali stalnim prebivališčem v tujini.

91 Opozoriti je treba, da je Sodišče že razsodilo, da nujnost ohranitve te koherentnosti lahko upraviči ureditev, ki omejuje temeljne svoboščine (zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIC in drugi, točka 50 in navedena sodna praksa).

92 Vendar pa je treba, da bi bilo mogoče sprejeti trditev, ki temelji na takem razlogu, v skladu z ustaljeno sodno prakso dokazati obstoj neposredne povezave med zadevno davčno ugodnostjo in izravnavo te ugodnosti z določeno davčno dajatvijo, pri čemer je treba neposrednost te povezave presojati glede na cilj zadevne ureditve (zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIC in drugi, točka 51 in navedena sodna praksa).

93 Kot pa je že bilo navedeno v točki 62 te sodbe, oprostitvev davčnega odtegljaja glede dividend iz postopka v glavni stvari ni pogojena s tem, da investicijski sklad dividende, ki so mu

izplačane, dalje razdeli, in s tem, da obdavčenje teh dividend pri imetnikih enot premoženja v teh skladih omogoča izravnano oprostitve davčnega odtegljaja.

94 Poleg tega, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 113 sklepnih predlogov, razširjena razlaga pojma koherentnosti davčnega sistema, ki jo predlaga nemška vlada, temelji na nedokazani predpostavki, da so imetniki enot premoženja investicijskih skladov s sedežem v tretjih državah tudi sami rezidenti teh držav ali vsaj niso rezidenti na nacionalnem ozemlju. Vendar je razlog koherentnosti davčnega sistema naeloma treba preizkusiti z vidika enega samega davčnega sistema.

95 Zato nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari zaradi neobstoja neposredne povezave v smislu sodne prakse, ki je navedena v točki 92 te sodbe, med oprostitvijo davčnega odtegljaja za dividende nacionalnega izvora, ki so izplačane investicijskemu skladu rezidentu, in obdavčenjem teh dividend kot dohodkov imetnikov enot premoženja teh skladov ne more biti upravičena z nujnostjo ohranitve koherentnosti davčnega sistema.

– Porazdelitev davčne pristojnosti in zaščita davčnih prihodkov

96 Nemška vlada se je sklicevala tudi na nujnost ohranitve porazdelitve davčne pristojnosti med Republiko Poljsko in Združenimi državami Amerike ter na zaščito davčnih prihodkov kot na razloga za utemeljitev zadevne omejitve, ki ju je treba zaradi podobnosti trditev v zvezi z njima preizkusiti skupaj.

97 Prvi, glede porazdelitve davčne pristojnosti nemška vlada trdi, da se sodna praksa, ki se nanaša na to utemeljitev, lahko uporabi samo za položaje znotraj Unije, ker se v primerih pretoka kapitala v tretje države in iz njih zadevne osebe ne morejo sklicevati na pravila notranjega trga, saj omejitev davčne suverenosti države članice zaradi prostega pretoka kapitala neposredno privede do prenosa davčne osnove v tretjo državo.

98 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je nujnost ohranjanja uravnotežene porazdelitve davčne pristojnosti med državami članicami mogoče sprejeti zlasti takrat, kadar se želi z zadevno ureditvijo preprečiti ravnanje, ki lahko ogroža pravico države članice do izvajanja davčnih pristojnosti glede dejavnosti, ki se opravljajo na njenem ozemlju (zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi, točka 47 in navedena sodna praksa).

99 Vendar se država članica, če se je odločila, da investicijskih skladov, ki so rezidenti in so upravičeni do dividend, ki izvirajo iz domače države, ne bo obdavčilo, ne more sklicevati na nujnost zagotovitve uravnotežene porazdelitve davčne pristojnosti med državami članicami, da bi s tem upravičila obdavčitev investicijskih skladov, ki niso rezidenti in so upravičeni do takih dohodkov (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Santander Asset Management SGIIC in drugi, točka 48 in navedena sodna praksa).

100 Glede tega ni mogoče utemeljeno zatrjevati, da se ta sodna praksa ne uporabi za odnose med državami članicami in tretjimi državami, ker neobstoj vzajemnosti v okviru teh odnosov, na katerega se sklicuje nemška vlada, ne more upravičiti omejitve pretoka kapitala med državami članicami in navedenimi tretjimi državami (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, točka 128).

101 Drugi, v zvezi z zaščito nacionalnih davčnih prihodkov nemška vlada trdi, da države članice zaradi prostega pretoka kapitala ne bi smele biti prisiljene odpovedati se davčnim prihodkom v korist tretjih držav. Namen notranjega trga naj bi bil namreč zagotoviti učinkovito razporejanje sredstev v Uniji ob hkratnem ohranjanju davčne nevtralnosti na navedenem trgu. Tretje države, ki niso del tega trga, pa naj posledično ne bi bile dolžne sprejeti primerljive izgube

dav?nih prihodkov v razmerju do dr?av ?lanic.

102 Glede tega zadoš?a opozoriti, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodiš?a zmanjšanja dav?nih prihodkov ne morejo šteti za nujen razlog v splošnem interesu, na katerega se je mogo?e sklicevati za utemeljevanje ukrepa, ki na?eloma nasprotuje temeljni svoboš?ini (zgoraj navedena sodba Haribo Lakritzen Hans Riegel in Österreichische Salinen, to?ka 126).

103 Ta sodna praksa se uporabi tako v primeru, da se zadevna dr?жава ?lanica odpove dav?nim prihodkom v korist druge dr?žave ?lanice, kot v primeru, da je ta odpoved v korist tretji dr?žavi. Vsekakor, kot je navedel generalni pravobranilec v to?ki 127 sklepnih predlogov, se za poljske družbe še naprej uporablja davek od dobi?ka in pravo Unije zadevni dr?žavi ?lanici ne prepre?uje, da se lahko dolgoro?nejše odpove izogibanju dvojnega obdav?evanja, tako da bi ji bila nalo?ena obveznost sprejetja ali ohranitve ukrepov za prepre?evanje položajev takega obdav?evanja.

104 Na podlagi zgoraj navedenega je treba ugotoviti, da omejitev na podlagi nacionalne dav?ne zakonodaje, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ni upravi?ena z nujnostjo ohranitve uravnote?ene porazdelitve dav?ne pristojnosti niti z zaš?ito dav?nih prihodkov zadevne dr?žave ?lanice.

105 Ob upoštevanju vseh zgornjih preudarkov je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba ?lena 63 PDEU in 65 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta dav?ni zakonodaji dr?žave ?lanice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere dividende, ki jih družbe s sede?em v navedeni dr?žavi ?lanici izpla?ajo investicijskemu skladu v tretji dr?žavi, niso upravi?ene do dav?ne oprostitve, ?e med to dr?žavo ?lanico in zadevno tretjo dr?žavo obstaja pogodbeni obveznost glede medsebojne upravne pomo?i, na podlagi katere nacionalni dav?ni organi lahko preverijo informacije, ki jih eventualno predloži investicijski sklad. Predložitveno sodiš?e je pristojno, da v okviru zadeve iz postopka v glavni stvari preu?i, ali mehanizem izmenjave informacij, ki je dolo?en s tem okvirom za sodelovanje, dejansko lahko omogo?i poljskim dav?nim organom, da po potrebi preverijo informacije, ki jih predlo?ijo investicijski skladi s sede?em v Zdru?enih dr?žavah Amerike ter ki se nanašajo na pogoje ustanovitve in opravljanja dejavnosti teh skladov, da bi ugotovili, ali delujejo v regulativnem okviru, ki je enakovreden regulativnemu okviru Unije.

?asovni u?inki te sodbe

106 Poljska vlada je v pisnih stališ?ih Sodiš?u predlagala, naj ?asovno omeji u?inke sodbe v primeru ugotovitve, da ?lena 63 PDEU in 65 PDEU nasprotujeta dav?ni zakonodaji iz postopka v glavni stvari.

107 Navedena vlada je za utemeljitev svojega predloga po eni strani Sodiš?e opozorila na nevarnost resnih finan?nih te?av, ki bi jih povzro?ila sodba s tako ugotovitvijo, ob upoštevanju velikega števila primerov, v katerih je bil uporabljen ?len 22(1) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb. Poljska vlada navaja, da je Republika Poljska v dobri veri menila, da so dolo?be zakona o davku od dohodkov pravnih oseb skladne s pravom Unije, saj Komisija teh dolo?b ni izpodbijala glede na prosti pretok kapitala s tretjimi dr?žavami, ampak zgolj z vidika drugih dr?žav ?lanic Unije in EGP.

108 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodiš?a razlaga posameznega pravila prava Unije, ki jo Sodiš?e poda pri izvrševanju pristojnosti na podlagi ?lena 267 PDEU, pojasnjuje in natan?neje dolo?a pomen in obseg tega pravila, kot se mora ali bi se moralo razumeti in uporabljati od za?etka svoje veljavnosti. Iz tega izhaja, da sodiš?e tako razlagano pravilo sme in mora uporabiti tudi za pravna razmerja, nastala in oblikovana pred izdajo sodbe, s katero je bilo odlo?eno o predlogu za razlago, ?e so tudi sicer pogoji za predlo?itev spora o uporabi navedenega pravila pristojnemu sodiš?u izpolnjeni (zgoraj navedena sodba Santander

Asset Management SGIIC in drugi, to?ka 58 in navedena sodna praksa).

109 Sodiš?e sme le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je neločljivo povezano s pravnim redom Unije, omejiti možnost vseh zainteresiranih, da bi se sklicevali na določbo, ki jo je samo razložilo, za izpodbijanje pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri. Za dolo?itev take omejitve morata biti izpolnjena dva bistvena pogoja, in sicer dobra vera zainteresiranih in nevarnost resnih težav (zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi, to?ka 59 in navedena sodna praksa).

110 Natan?neje, Sodiš?e je to rešitev uporabilo le v natan?no dolo?enih okoliš?inah, ko je obstajalo tveganje hudih gospodarskih posledic zlasti zaradi velikega števila pravnih razmerij, vzpostavljenih v dobri veri na podlagi ureditve, za katero se je štelo, da se veljavno uporablja, ter ko so bili posamezniki in nacionalni organi zaradi objektivne in precejšnje negotovosti glede obsega dolo?b prava Unije spodbujeni k ravnanju, ki ni bilo v skladu s pravom Unije, pri ?emer je k tej negotovosti morda prispevalo tudi ravnanje drugih držav ?lanic ali Komisije (zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi, to?ka 60 in navedena sodna praksa).

111 V zvezi s trditvijo poljske vlade glede resnih posledic, ki bi jih ta sodba lahko imela za prora?un poljske države, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da finan?ne posledice, ki bi v državi ?lanici lahko nastale zaradi sodbe, izdane v postopku predhodnega odlo?anja, same po sebi ne upravi?ujejo ?asovne omejitve u?inkov te sodbe (zgoraj navedena sodba Santander Asset Management SGIIC in drugi, to?ka 62 in navedena sodna praksa).

112 Poljska vlada pa niti v pisnih stališ?ih niti na obravnavi ni navedla podatkov, na podlagi katerih bi Sodiš?e lahko presodilo, ali za to državo ?lanico dejansko obstaja nevarnost hudih gospodarskih posledic zaradi u?inkov te sodbe.

113 Zato in ne da bi bilo treba preizkusiti, ali je Republika Poljska v dobri veri menila, da so dolo?be zakona o davku od dohodkov pravnih oseb skladne s pravom Unije, ni mogo?e ugoditi predlogu te države ?lanice za ?asovno omejitev u?inkov te sodbe, ker ta predlog ne vsebuje nobenega elementa, ki bi lahko utemeljil njeno razlogovanje, da bi ta sodba lahko, ?e njeni u?inki ne bi bili ?asovno omejeni, povzro?ila resne finan?ne težave.

Stroški

114 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiš?em, to odlo?i o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališ? Sodiš?u, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodiš?e (prvi senat) razsodilo:

1. ?len 63 PDEU o prostem pretoku kapitala se uporabi v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem na podlagi nacionalne dav?ne zakonodaje dividende, ki jih družbe s sedežem v državi ?lanici izpla?ajo investicijskemu skladu s sedežem v tretji državi, niso predmet dav?ne oprostitve, medtem ko so investicijski skladi s sedežem v navedeni državi ?lanici upravi?eni do te oprostitve.

2. ?lena 63 PDEU in 65 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotujeta dav?ni zakonodaji države ?lanice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, na podlagi katere dividende, ki jih družbe s sedežem v navedeni državi ?lanici izpla?ajo investicijskemu skladu v tretji državi, niso upravi?ene do dav?ne oprostitve, ?e med to državo ?lanico in zadevno tretjo državo obstaja pogodbeni obveznost glede medsebojne upravne pomo?i, na podlagi katere nacionalni dav?ni organi lahko preverijo informacije, ki jih eventualno predloži investicijski sklad. Predložitveno sodiš?e je pristojno, da v okviru zadeve iz postopka v glavni stvari preu?i, ali mehanizem izmenjave informacij, ki je dolo?en s tem okvirom za sodelovanje,

dejansko lahko omogoči poljskim davčnim organom, da po potrebi preverijo informacije, ki jih predložijo investicijski skladi s sedežem v Združenih državah Amerike ter ki se nanašajo na pogoje ustanovitve in opravljanja dejavnosti teh skladov, da bi ugotovili, ali delujejo v regulativnem okviru, ki je enakovreden regulativnemu okviru Unije.

Podpisi

* Jezik postopka: poljščina.